



Onderwerp Groningen, dé onderwijsinnovatiestad van Nederland

Steller D. Vogelzang

De leden van de raad van de gemeente Groningen  
te  
GRONINGEN

Telefoon (050) 367 74 43 Bijlage(n) 0

Ons kenmerk 6838279

Datum 09-05-2018 Uw brief van

Uw kenmerk -

Geachte heer, mevrouw,

Sinds 2015 zetten wij de gemeentelijke intensiveringsmiddelen 'leren' jaarlijks in ter stimulering van vernieuwende initiatieven uit het onderwijsveld. In 2017 heeft het college onderwijsinnovatie genoemd als een van de thema's voor de strategische positionering van Groningen. Middels deze brief informeren wij u nader over de uitwerking van het dit thema, onderwijsinnovatie.

In november hebben wij hierover al een vooruitblik gegeven in de brief 'Stand van zaken intensiveringsmiddelen 'leren' 2015-2017' met kenmerk 6622498. Met de komende presentatie op woensdag 23 mei lichten wij deze ambitie en bijbehorende plannen graag nader toe.

### **Groningen, dé onderwijsinnovatiestad van Nederland**

In de afgelopen twee jaar hebben we middels onderwijsateliers verschillende initiatieven opgehaald. Daarbij hanteerden wij een kader dat gebaseerd was op criteria zoals draagvlak, tijdelijke ondersteuning van de gemeente, cofinanciering en passend bij het onderwijspact. Inmiddels hebben we met het onderwijsveld ook een meer inhoudelijke richting bepaald met drie pijlers. Deze twee samen vormen het kader voor een permanent innovatieatelier. Met dit nieuwe kader slaan we een nieuwe koers in, om zo ieder kind het beste onderwijs te kunnen bieden en gelijke kansen voor alle kinderen te bevorderen. Hiermee ondersteunen we ook de ambitie 'Voor alle jonge kinderen gelijke kansen' verwoord in het raadsvoorstel met kenmerk 6708762.

Op 19 juni jl. hebben het College van Onderwijs en de gemeente de ambitie uitgesproken: Groningen, dé onderwijsinnovatiestad van Nederland. Naast dat deze ambitie wordt gedragen door bestuurders, wordt deze ook gedragen door

docenten, studenten, ouders en andere betrokkenen. We richten ons voor deze ambitie op drie pijlers: digitale geletterdheid en digitale vaardigheden; ondernemerschap en ondernemende vaardigheden; het leren van de toekomst (voorheen gepersonaliseerd leren en didactiek).

Natuurlijk zijn deze pijlers niet zonder reden genoemd. Wanneer alle initiatieven van de ophaalfase op een rij staan, zijn ze als rode draad te ontdekken. Zo passen bijvoorbeeld de initiatieven digitale geletterdheid – e-labs en programmeren in de klas bij de eerste pijler, onderwijs op het suikerunieterrein en ondernemerschap vluchtelingen bij de tweede pijler, en Werkplaats Groningen en Samen naar School bij de derde pijler.

### **De drie pijlers**

#### *Digitale geletterdheid en digitale vaardigheden*

Gezien de al maar belangrijker wordende rol van digitale techniek in de samenleving is een goede inpassing daarvan in ons onderwijs cruciaal. In dit kader hebben we op 13 oktober de Digi-deal ondertekend. Hierin staat een aantal afspraken om gezamenlijk te gaan werken aan een structurele inbedding van de digitale geletterdheid in alle fasen van het onderwijs. Van kinderopvang tot aan beroepsopleiding of studie. De Digital Office Groningen ondersteunt de ontwikkeling van een netwerk 'digital officers'<sup>1</sup> bij de verschillen scholen/schoolbesturen. Zij wisselen onderling kennis uit en leren van elkaar. Ook worden van hieruit bijeenkomsten georganiseerd voor vakdocenten, aangevuld door personen uit het werkveld, waarbij kennis en ervaringen worden uitgewisseld op grond van digitale geletterdheid.

Zoals in de recentelijk gegeven presentatie al duidelijk was, zijn al veel initiatieven op het gebied van digitale geletterdheid te noemen. Enkele mooie voorbeelden, geïnitieerd vanuit het onderwijsveld, zijn: de inspiratie dag 'digitale geletterdheid' voor docenten en stakeholders; het project van Physical Internet; Programmeren voor meiden; programmeren in de klas; en de e-labs.

#### *Ondernemerschap en ondernemende vaardigheden*

Onze maatschappij en tevens ons onderwijssysteem hebben veel te winnen bij een betere verbinding tussen overheid en arbeidsmarkt. De economie is een snel ontwikkelend en flexibel systeem, dat zich maar moeilijk lineair laat voorspellen. Onderwijs dat daarop goed inspeelt maakt het mogelijk dat werkenden zich aanpassen aan de vraag op de arbeidsmarkt, een broodnodige ontwikkeling gezien de toenemende vervanging van laaggeschoold werk door bijvoorbeeld robots of productie in lageloonlanden. Daarnaast is ook nog verbetering mogelijk door het lerend vermogen van organisaties en werknemers te verbeteren, zodat men écht een leven lang leert en dat niet wordt gezien als een noodzakelijk kwaad, maar als een cruciaal onderdeel van de persoonlijke en organisatorische ontwikkeling die zeer waardevol is voor onze (kennis)economie.

---

<sup>1</sup> Een 'digital officer' is een contactpersoon en toegangspoort in de organisatie. Hij/zij is hét eerste aanspreekpunt voor uitwisseling van kennis en ervaringen.

We willen een doorlopende leerlijn opzetten die zich richt op ondernemende vaardigheden. Hierbij zetten we tevens in op het versterken en intensiveren van de samenwerking met ondernemers en andere stakeholders. We creëren een platform om kennisdeling te faciliteren en stimuleren.

Een mooi voorbeeld op het gebied van ondernemerschap en ondernemende vaardigheden is de buurtsamenwerking De Wijert – Helpman. Onderdelen van de wijkvernieuwing worden hier samen met onderwijsinstellingen uitgevoerd. Op school ontstaat hierdoor een maatschappelijk relevant onderwijsprogramma. Studenten zetten zich in voor de wijk en doen maatschappelijke- en praktijkervaring op.

Enkele andere mooie voorbeelden, geïnitieerd vanuit het onderwijsveld, zijn: de ondernemersacademie; de keurmerken 'ondernemende professionals' en 'professionele ondernemers' voor opleidingen; en het lectoraat Ondernemen in Verandering.

#### *Het leren van de toekomst*

Dit thema sluit goed aan op de ontwikkeling dat werk in toenemende mate flexibel wordt ingericht, passend bij talenten en persoonlijke eigenschappen van werknemers. Daarbij komt dat werknemers niet meer 40 jaar lang soortgelijk werk willen doen. Dat zou de wijze waarop we met ons onderwijs omgaan moeten beïnvloeden. We willen toe naar een situatie waarin opleidingen meer maatwerk en minder standaard zijn en zo beter aansluiten op de behoefte van leerling (en arbeidsmarkt/maatschappij).

Op 22 november jl. vond het *Futures Literacy Lab: The Future of Learning* plaats. Hier hebben 50 vertegenwoordigers uit alle onderwijslagen in Groningen en andere Groningse instanties zich beziggehouden met leren en groeien, zich gebogen over de toekomst van het leren. Op deze dag waren twee duidelijke bewegingen te constateren. Ten eerste willen we samen leren, vanuit de gedachte dat iedereen iets toe te voegen heeft en we ook van elkaar kunnen leren. Ten tweede, het leren staat centraal en niet het onderwijs. Dus vanuit passie, talent en het individu willen we leren stimuleren.

Om deze twee bewegingen vorm te geven, is er een groep ontstaan met mensen uit verschillende lagen van het onderwijs. Zij zetten zich in voor de verwezenlijking van de lerende stad, waarbij de samenwerking wordt versterkt tussen de onderwijslagen, (maatschappelijke) organisaties en andere stakeholders. Door de intensieve samenwerking maken we het mogelijk om van elkaar te kunnen leren op onderwerpen die vallen binnen ieders eigen interesses. Een voorbeeld van een idee is de curriculaire vrije vrijdag, waarbij de deuren van alle onderwijsinstellingen worden geopend en iedereen, jong en oud, welkom zijn om samen te leren.

Succes for All is een goed voorbeeld op het gebied van het leren van de toekomst. Dit programma is gericht op het verkleinen van de taalachterstand van basisschoolleerlingen en is effectief gebleken in de VS en Engeland. Inmiddels loopt het programma bijna 4 jaar in Groningen en laat onderzoek ook in Groningen de eerste positieve resultaten zien, zoals reeds aan u is gepresenteerd op 21 februari jl. De methode is inmiddels vormgegeven en

beproefd voor de groepen 3 tot en met 5. Ook met de ontwikkeling van de methoden in groep 6 is een start gemaakt. In de komende jaren zal dit verder worden ontwikkeld en uitgebreid worden tot en met groep 8.

Enkele andere mooie voorbeelden, geïnitieerd vanuit het onderwijsveld, zijn: Hack-a-Talent; Grenzeloos Leren; Spacetime-App; en Music4all.

### **Festival**

Naast dat er binnen de pijlers hard wordt gewerkt om het onderwijs in onze stad te verbeteren, willen we ook graag een voorbeeld zijn voor anderen. We willen graag dat anderen direct aan Groningen denken wanneer het om onderwijsinnovatie gaat. Daarom willen we een festival organiseren. Met dit festival willen we anderen inspireren en laten leren en bieden we de initiatiefnemers een podium en de verdiende aandacht. We laten zien dat we trots zijn op de onderwijsinnovatiestad van Nederland: Groningen.

### **Budget**

Om de pijlers goed te ondersteunen willen we het budget intensiveren leren meer gericht inzetten op deze pijlers. In verband met de doorontwikkeling van bestaande projecten, is een groot deel van de middelen 2018 al gereserveerd. Voor de daaropvolgende jaren hebben we eveneens al een enkele reservering staan. De overige middelen willen we middels de nieuwe werkwijze inzetten. De basisgedachte is dat er een kwart van het gereserveerde budget wordt geïnvesteerd in elke pijler. Het overige kwart kan flexibel worden ingezet. Hieronder vindt u een overzicht van de actuele begroting van 2018 en de indicatieve begroting van 2019, 2020 en 2021.

Gestart in	Project ↓; jaar →	2018	2019	2020	2021
2018	Weekendschool	30.000			
	De Ploeg	20.000			
	Onderwijsinnovatie ambitie - Digitale geletterdheid - Ondernemerschap - Het leren van de toekomst	243.243	612.033	817.033	864.689
2017	Digitale geletterdheid – e-labs	65.000	65.000		
	Verlengde schooldag 2.0	70.000			
	Ondernemerschap vluchtelingen	16.000			
	Groene schoolpleinen	50.000			
	Onderwijs op Suikerunieterrein	-			
	Kubusschool	12.500			
	Samen naar School	83.350			
2016	Ouderbetrokkenheid: - Stimuleringsregeling - Onderzoek en kennisdeling - Brugfunctionaris	264.000	140.000	p.m.	p.m.
	Programmeren in de Klas	3.000			
	Talentontwikkeling vensterschool	48.000			
	Academische Onderwijswerkplaats	80.000			
	Gezonde school	-			
	Werkplaats Groningen	-			
	Begeleiding vluchtelingstudenten	100.000			
	Shelter City	40.000	40.000	40.000	40.000
	Taalstimulering	6.000			
	2015	Succes for All	47.656	142.967	142.967
	Totaal	1.178.749	1.000.000	1.000.000	1.000.000
	Totaal overige uitgaven	8.200			
	Meenemen uit vorig boekjaar	186.949			
	<b>Totaal beschikbaar</b>	<b>1.186.949</b>	<b>1.000.000</b>	<b>1.000.000</b>	<b>1.000.000</b>
	<b>Totaal beschikt</b>	<b>1.186.949</b>	<b>1.000.000</b>	<b>1.000.000</b>	<b>1.000.000</b>
	<b>Restant</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,  
burgemeester en wethouders van Groningen,



de burgemeester,  
Peter den Oudsten



de secretaris,  
Peter Teesink